

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН У ВИКОРИСТАННІ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

Т. М. Борко,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук, Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Є. О. Таранець,

здобувач вищої освіти факультету менеджменту

Анотація: Поняття «право власності», хоча і є чітко визначеним, але несе за собою проблемні питання. Серед них видача довіреності за законний документ права власності, невизначеність щодо прав на інформацію та правила щодо набуття права власності. Кожна з цих проблем має своє рішення при детальному вивченні.

Ключові слова: власність, правове регулювання, право власності, інформація, довіреність.

Для початку розкриття теми необхідно визначити поняття «власності». В загальному розумінні цей термін вживається, як юридичне і фізичне володіння річчю, майном, цінними паперами та іншими матеріальними і нематеріальними благами людиною за умови, що інші люди не претендують на них, тобто вважають їх чужими.

Майнові права і право власності, хоча й звучать як синоніми і є подібними за значенням, мають під собою різне підґрунтя. Майнові права вбачаються саме як права юридичних або фізичних осіб, а право власності як сукупність правових норм щодо володіння, розпорядження, користування матеріальними і нематеріальними благами. Але за думкою Ріша Алоїза дані поняття можна ототожнити [1].

Наголосимо, що особливість майнового права як об'єкта – його ідеалістична природа – не узгоджується із сутністю речової природи права власності, багато в чому суперечить їй. Проблема прав власності полягає в тому, щоб юридично злагодити цю суперечність – це є необхідною умовою визнання майнового права об'єктом взагалі [2, с. 318].

Проблеми правого регулювання щодо права власності висвічуються в статтях 316 (Поняття права власності), 317 (Зміст права власності) Конституції України, а також в детальних розборах даних статей на офіційному сайті Конституційного суду, що свідчить, про дійсну наявність проблеми і необхідності спроб її вирішення.

До Верховного суду України наданий позив про видачу довіреності на розпорядження транспортним засобом для набуття права власності, згідно з яким, винесено рішення: «Видача довіреності на володіння, користування та розпорядження транспортним засобом без належного укладання договору купівлі-продажу цього транспортного засобу не вважається укладеним відповідно до закону договором та не є підставою набуття права власності на транспортний засіб особою, яка цю довіреність отримала» [3]. Даний позив свідчить, що в країні наявне незнання правил правового регулювання договірних відносин у контексті права власності.

Главою 24 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) регулюється питання про набуття права власності. Визначені в Кодексі способи набуття права власності стосуються всіх форм права власності. Всі підстави набуття права власності мають бути не забороненими законом, тобто правомірними. Право власності вважається набути правомірно, якщо інше прямо не впливає із закону або

незаконність набуття права власності не встановлена судом (ч. 2 ст. 328 ЦК). Щоб можна було встановити право власності на річ, вона повинна існувати. Отже, річ насамперед має бути створена, і створення нової речі є підставою для виникнення права власності на цю річ [4].

При всьому цьому, не можна забувати про те, що право власника не може становити шкоди суспільству. Це закріплено у нормах Конституції України, згідно зі ст. 41: «... використання власності не може завдавати шкоди правам. Свободам і гідності громадян, інтересам суспільства» [5].

Багато питань становить у собі право володіння інформацією. Велика кількість академічно недоброчесних людей ставить під загрозу об'єктивність права власності щодо інформації. Це питання стосується дійсно ґрунтовних статей, досліджень і т. д. Можливо, було б доцільно з точки зору визначення вартості інформації вести мову не про конфіденційну інформацію, а про інформацію з обмеженим використанням, тобто про інформацію, яка має особливий правовий режим використання [6, с. 18].

Але існує точка зору, що заперечує навіть можливість встановлення права власності на інформацію. Але не зважаючи на це інформація визнана окремим, відмінним від речі об'єктом цивільних прав, згідно ст. 177 Цивільного кодексу України [7].

Література:

1. Ріш Філіпп Алоїз. Майнові права як об'єкти заставних відносин (порівняльні аспекти) : дисертація/НАН України; Ін-т держави і права ім В. М. Корецького. Київ, 2020. 286 с. (с.111).

2. Шимон С. І. Право власності на майнові права: замітки до наукової дискусії. *Держава і право*. 2012. Вип. 57. С. 318-323.

3. Постанова Верховного суду України / Касаційного цивільного суду № 573/476/19 від 04 листопада 2020 р. URL : <https://zakononline.com.ua/court-ecisions/show/92870092?607980451> (дата звернення: 25.10.2021).

4. Іванова А. В. Набуття права власності / Господарський суд Луганської області. URL : <https://lg.arbitr.gov.ua/sud5014/4673456/280020/>. (дата звернення: 25.10.2021).

5. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 24.10.2021).

6. Баранов О. Право власності на інформацію. *Правова інформатика*. 2008. № 1. С. 15-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pinform_2008_1_4 (дата звернення: 23.10.2021).

7. Цивільний кодекс України: станом на 25.10.2021 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 26.10.2021).

Abstract: The concept of "property rights", although clearly defined, but raises problematic issues. These include the issuance of a power of attorney for a legal document of ownership, uncertainty about the rights to information and rules for the acquisition of property rights. Each of these problems has its solution in detailed study.

Key words: property, legal regulation, property rights, information, power of attorney.